

Europeiska gemenskapernas officiella tidning

ISSN 1024-3046

C 12

fyrtiofjärde årgången

15 januari 2001

Svensk utgåva

Meddelanden och upplysningar

<u>Informationsnummer</u>	Innehållsförteckning	Sida
	I <i>Meddelanden</i>	
	Rådet	
2001/C 12/01	Utkast till åtgärdsprogram för genomförande av principen om ömsesidigt erkännande av domar på privaträttens område	1
2001/C 12/02	Åtgärdsprogram för genomförande av principen om ömsesidigt erkännande av domar i brottmål	10

SV

I

(Meddelanden)

RÅDET

Utkast till åtgärdsprogram för genomförande av principen om ömsesidigt erkännande av domar på privaträttens område

(2001/C 12/01)

INLEDNING

Genom Amsterdamfördraget har det i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen införts en ny avdelning IV med tydliga bestämmelser om civilrättsligt samarbete.

För att stimulera till detta samarbete och fastställa klara riktlinjer för det, ansåg Europeiska rådet i Tammerfors den 15–16 oktober 1999 att "ett ökat ömsesidigt erkännande av rättsliga avgöranden och domar samt en nödvändig tillnärmning av lagstiftningen skulle underlätta samarbetet mellan myndigheter och det rättsliga skyddet av enskildas rättigheter". Europeiska rådet godkände principen om ömsesidigt erkännande, som bör bli "en hörnsten i det rättsliga samarbetet både på det civilrättsliga och det straffrättsliga området inom unionen".

När det gäller civilrättsliga ärenden förordade Europeiska rådet i Tammerfors "en minskning av de mellanliggande åtgärder som fortfarande krävs för att möjliggöra erkännande och verkställighet av avgöranden och domar i den anmodade staten. Som ett första steg bör dessa mellanliggande förfaranden avskaffas när det gäller beslut i mindre konsument- och handelstvister och vissa domar i familjerättsliga processer (t.ex. underhållstvister och umgängesrätt). Sådana beslut skulle automatiskt erkännas i hela unionen utan några mellanliggande förfaranden eller grunder för att vägra verkställighet. Detta kunde ske i samband med att miniminormer fastställs för vissa aspekter av den civilprocessrättsliga lagstiftningen."

Europeiska rådet anmodade rådet och kommissionen att före utgången av år 2000 anta ett åtgärdsprogram för att genomföra principen om ömsesidigt erkännande och tillade att "inom ramen för detta program bör också arbetet påbörjas med en europeisk exekutionstitel och med de delar av processrätten för vilka gemensamma miniminormer är nödvändiga för att underlätta tillämpningen av principen om ömsesidigt erkännande, samtidigt som medlemsstaternas grundläggande rättsprinciper respekteras".

Mellan medlemsstaterna fastställs i Brysselkonventionen av den 27 september 1968 bestämmelser om domstols behörighet, erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område. Denna konvention, ändrad flera gånger vid nya staters anslutning till gemenskapen⁽¹⁾, håller för närvarande på att omarbetas till förordning⁽²⁾.

⁽¹⁾ En konsoliderad version av Brysselkonventionen offentliggjordes i EGT C 27, 26.1.1998.

⁽²⁾ I fortsättningen kallad Bryssel I-förordningen.

Andra viktiga resultat har uppnåtts av gemenskapen: den så kallade Bryssel II-förordningen om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar för makars gemensamma barn samt förordningen om insolvensförfaranden⁽¹⁾.

Principen om ömsesidigt erkännande av domar på privaträttens område är således inte ny mellan medlemsstaterna. Den har emellertid hittills endast genomförts i begränsad omfattning och detta av två viktiga skäl. Det första är att många områden inom privaträtten är undantagna från de gällande rättsakterna. Det är t.ex. förhållandet i fråga om familjebildningar som uppkommit genom andra relationer än äktenskap, samt bestämmelser om makars förmögenhet och arvsrätt.

Det andra skälet är att de befintliga texterna låter vissa hinder kvarstå mot en fri rörlighet för domar. De mellanliggande förfaranden som gör det möjligt för en dom som har avkunnats i en medlemsstat att verkställas i en annan medlemsstat anses fortfarande alltför omständliga. Trots de förändringar och förenklingar som den framtida Bryssel I-förordningen medför beträffande erkännande och verkställighet av domar undanröjs inte alla hinder för domars rörlighet utan hinder inom Europeiska unionen.

En debatt om denna fråga anordnades vid det informella mötet mellan ministrarna för rättsliga och inrikes frågor i Marseille den 28–29 juli 2000.

Åtgärdsprogrammet innehåller målsättningar och etapper för de arbeten som kommer att påbörjas i unionen under de närmaste åren för att genomföra principen om ömsesidigt erkännande samt rekommendationer om att anta sådana åtgärder som kan underlätta både de ekonomiska aktörernas verksamhet och medborgarnas vardagsliv.

Programmet innehåller åtgärder som berör erkännande och verkställighet i en medlemsstat av domar som meddelats i en annan medlemsstat, vilket innebär att harmoniserade bestämmelser om domstols behörighet skall antas i likhet med vad som redan har gjorts i Brysselkonventionen och i Bryssel II-förordningen. Det påverkar inte de arbeten som kommer att inledas på andra områden som omfattas av det civilrättsliga samarbetet, särskilt när det gäller lagkonflikter. Åtgärder för att harmonisera bestämmelserna om lagkonflikter kan ibland föras in i samma instrument som de som gäller domstols behörighet och erkännande av verkställighet av domar och bidrar förvisso till att underlätta det ömsesidiga erkännandet av domar.

Vid genomförandet av de rekommenderade åtgärderna kommer man att beakta de instrument som har antagits eller det arbete som pågår inom andra internationella forum.

Tillvägagångssättet för inrättandet av programmet består av följande delar:

- Att fastställa de områden där framsteg bör göras.
- Att bestämma de möjliga framstegens art, former och omfattning.
- Att fastställa de olika etapperna för de framsteg som bör göras.

I. OMRÅDEN FÖR ÖMSESIDIGT ERKÄNNANDE

NULÄGET

Brysselkonventionen från 1968 är det grundläggande instrumentet. Den omfattar privaträttens alla områden, utom dem som uttryckligen är undantagna och som uttömmande räknas upp i denna text: fysiska personers rättsliga status, rättskapacitet eller rättshandlingsförmåga, makars förmögenhetsförhållanden, arv och testamente, konkurser, social trygghet, skilje-

domsförfarande. Den kommande Bryssel I-förordningen, som skall ersätta konventionen från 1968, kommer inte att ändra tillämpningsområdet.

Kompletterande instrument: de områden som är undantagna från Brysselkonventionens tillämpningsområde omfattas ännu inte alla av de instrument som kompletterar de bestämmelser som infördes 1968.

⁽¹⁾ Rådets förordningar (EG) nr 1347/2000 och (EG) nr 1346/2000 av den 29 maj 2000 (EGT L 160, 30.6.2000).

Bryssel II-förordningen av den 29 maj 2000 skall tillämpas på civilrättsliga förfaranden rörande äktenskapsskillnad, hemskillnad och annullering av äktenskap, samt civilrättsliga förfaranden rörande föräldraansvar för makarnas gemensamma barn vid sådana förfaranden som avses i föregående punkt.

Följande frågor omfattas således inte och förblir undantagna från alla tillämpliga instrument mellan medlemsstaterna:

- Vissa aspekter av sådana mål om äktenskapsskillnad eller separation som inte regleras i Bryssel II-förordningen (särskilt domar om föräldraansvar vilka ändrar domar avkunnade vid skilsmässa eller separation).
- Familjebildningar som uppkommit genom andra relationer än äktenskap.
- Makars förmögenhetsförhållanden.
- Arv och testamenten.

Förordningen av den 29 maj 2000 om insolvensförfaranden skall tillämpas på kollektiva insolvensförfaranden som innebär att gäldenären helt eller delvis berövas rådgivningen över sina tillgångar och att en förvaltare utses⁽¹⁾.

FÖRSLAG

A. OMRÅDEN SOM ÄNNU INTE OMFATTAS AV BEFINTLIGA INSTRUMENT

Det är främst inom familjerätten som framsteg behövs. Rättsliga instrument kommer att utarbetas inom följande två områden:

1. **Internationell behörighet, erkännande och verkställighet av domar om upplösning av makars förmögenhetsförhållanden, förmögenhetsrättsliga konsekvenser av separation mellan par som inte är gifta samt arvsrätt**

De system som reglerar makars förmögenhetsförhållanden och de som reglerar arvsrätten stod redan på prioriteringslistan i handlingsplanen från Wien (december 1998). De ekonomiska effekterna av de beslut som fattas när de äktenskapliga banden blir lösare eller helt upplöses under makarnas livstid, eller när en av dem avlider, är uppenbarligen av stor vikt för genomförandet av det europeiska rättsliga området. Inom denna ram är det möjligt att en distinktion måste göras mellan de system som reglerar makars förmögenhetsförhållanden och de som reglerar arvsrätten vid utarbetandet av instrument. I detta avseende kommer man att granska förhållandet i

medlemsstaternas lagstiftning mellan de system som reglerar makars förmögenhetsförhållanden och de som reglerar arvsrätten.

Frågan om förmögenhetsrättsliga konsekvenser av separation mellan par som inte är gifta kommer också att behandlas, så att alla de delar av familjelagstiftningen som rör förmögenhet blir granskade.

2. **Internationell behörighet, erkännande och verkställighet av domar om föräldraansvar och andra icke-förmögenhetsrättsliga aspekter på separation mellan par**

a) *Familjebildningar som uppkommit genom andra relationer än äktenskap*

Det är frågan om att komplettera Bryssel II-förordningens område med beaktande av en sociologisk verklighet: par bildas allt oftare utan äktenskapliga band, och antalet barn som föds utom äktenskapet ökar märkbart.

För att ta hänsyn till denna nya sociala verklighet bör tillämpningsområdet för Bryssel II-förordningen utvidgas, eventuellt genom ett separat instrument, särskilt till domar som rör föräldraansvaret för barn till ogifta par.

b) *Andra domar om föräldraansvar än vid äktenskapsskillnad eller separation*

Bestämmelserna i Bryssel II-förordningen gäller endast domar vid förfaranden inom äktenskap. Med beaktande av hur många betydelsefulla beslut som fattas i ett senare skede, genom vilka man ändrar de villkor för utövande av föräldraansvaret som har fastställts i domar avkunnade vid skilsmässa eller separation, är det nödvändigt att också dessa omfattas av bestämmelserna om behörighet, erkännande och verkställighet i Bryssel II-förordningen. Denna utveckling bör gälla såväl beslut om gifta par som beslut inom ramen för separation mellan ogifta par.

På de nya områden som för närvarande inte omfattas av något instrument kommer det att vara nödvändigt att utreda medlemsstaternas interna rättssystem samt befintliga internationella instrument, för att få en uppfattning om vilken räckvidd man bör ge åt de instrument man planerar utarbeta.

B. OMRÅDEN SOM REDAN OMFATTAS AV GÄLLANDE INSTRUMENT

Det gäller att förbättra de befintliga mekanismernas sätt att fungera genom att minska eller undanröja hindren för fri rörlighet för domar. Slutsatserna från Tammerfors avser allmänt alla "civilrättsliga frågor", men där betonas också att

(1) Undantagna är insolvensförfaranden som gäller försäkringsföretag och kreditinstitut, investmentföretag som hanterar medel eller värdepapper för tredje mans räkning samt kollektiva investmentföretag.

man som ett första steg bör avskaffa dessa mellanliggande förfaranden när det gäller beslut i mindre konsument- och handelstvister och vissa domar i familjerättsliga processer (till exempel underhållstvister och umgängesrätt).

Man pekar sålunda på två områden, å ena sidan familjerätten, i synnerhet umgängesrätt och underhållsbidrag, och å andra sidan handelsrätten och konsumenträtten. Dessa områden fastställs härigenom som prioriterade.

1. Umgängesrätt

På detta område har Frankrike redan lagt fram ett initiativ. Det syftar till att avskaffa exekvaturförfarandet för att umgängesrätten skall kunna utövas gränsöverskridande på grundval av ett beslut inom tillämpningsområdet för Bryssel II-förordningen.

2. Underhållsbidrag

Denna fråga omnämns uttryckligen i slutsatserna från Europeiska rådet i Tammerfors och har, liksom den förra frågan, en direkt betydelse för medborgarnas vardagsliv. Utan att detta innebär att det är nödvändigt att utarbeta ett särskilt juridiskt instrument, är garantier för en effektiv och snabb indrivning av underhållsbidrag väsentliga för många personers välbefinnande i Europa. I Brysselkonventionen och i den kommande Bryssel I-förordningen finns det redan delbestämmelser till förmån för de underhållsberättigade, men på sikt bör dessa underhållsberättigade också få dra fördel av att exekvaturförfarandet avskaffas, vilket kommer att förbättra deras möjligheter att göra sina rättigheter gällande.

3. Obestridda fordringar

Avskaffande av exekvaturförfarandet för obestridda fordringar bör tillhöra gemenskapens prioriteringar.

Innehållet i begreppet obestridda fordringar kommer att fastställas närmare i samband med att gränsdragningar görs för de instrument som utarbetas med tillämpning av programmet. För närvarande täcker detta begrepp rent allmänt de situationer i vilka en fordringsägare, med hänsyn till att gäldenären bevisligen ej har bestridit arten och storleken av sin skuld, har erhållit en exekutionstitel mot gäldenären.

Att ett exekvaturförfarande kan försena verkställigheten av beslut som rör obestridda fordringar är i sig motsägelsefullt. Detta motiverar till fullo att området i fråga blir ett av de första där exekvaturförfarandet avskaffas. En snabb indrivning av inestående fordringar är en absolut nödvändighet för handeln och utgör ett ständigt bekymmer för de ekonomiska kretsar som berörs av att den inre marknaden fungerar väl.

4. Mindre rättstvister

Begreppet "mindre" rättstvister, som Europeiska rådet i Tammerfors hänvisar till, täcker olika situationer av varierande vikt, vilka leder till olika förfaranden i de olika medlemsstaterna. Arbetet med att förenkla och påskynda förfaranden vid mindre, gränsöverskridande tvister i enlighet med slutsatserna från Tammerfors, kommer genom upprättandet av specifika gemensamma processrättsliga förfaranden eller miniminormer också att underlätta erkännande och verkställighet av domar⁽¹⁾.

II. OLIKA NIVÅER AV ÖMSESIDIGT ERKÄNNANDE

NULÄGET

Nuvarande nivåer för ömsesidigt erkännande

På de områden som inte omfattas av befintliga instrument följer erkännande och verkställighet av utländska domar den anmodade statens lagstiftning samt befintliga bi- och multilaterala internationella avtal i denna fråga.

På de områden som redan omfattas kan man skilja mellan två nivåer:

Den första nivån är den som ännu finns i Brysselkonventionen från 1968 samt i Bryssel II-förordningen: automatiskt erkännande utan bestridande, förklaring om verkställbarhet (exekvatur) erhålls efter ansökan, som dock kan avslås på någon av de grunder som uppräknas i det tillämpliga instrumentet. Det handlar om ett mindre omständligt exekvaturförfarande än vad som allmänt gäller vid tillämpning av nationell lagstiftning.

Den andra nivån är ett resultat av revideringen av Bryssel- och Luganokonventionerna och kommer att genomföras efter antagande av Bryssel I-förordningen, som skall ersätta Brysselkonventionen från 1968. Förfarandet för att erhålla verkställighetsförklaringen är avsevärt förenklat: den utfärdas efter det att vissa formaliteter är uppfyllda och kan först i ett senare skede bestridas av den andra parten (ett system med omvänt förfarande i tvistemål). Detta förenklade exekvaturförfarande är tillämpligt på alla områden som omfattas av den nuvarande Brysselkonventionen från 1968 samt insolvensförfaranden som omfattas av förordningen av den 29 maj 2000.

⁽¹⁾ Kommissionen förbereder en jämförande rättsstudie på detta område, på grundval av ett frågeformulär som riktats till medlemsstaterna.

FÖRSLAG

Att uppnå nya nivåer för ömsesidigt erkännande

A. ÅTGÄRDER SOM DIREKT BERÖR ÖMSESIDIGT ERKÄNNANDE

1. Områden som inte omfattas av existerande instrument

Man bör satsa på att genom en progressiv metod uppnå den nivå man nått med Bryssel II-förordningen innan man uppnår nivån i den framtida Bryssel I-förordningen och sedan gå vidare. Det kommer emellertid att vara möjligt att i vissa fall direkt uppnå nya nivåer av ömsesidigt erkännande utan någon övergångsetapp.

2. Områden som redan omfattas av existerande instrument

På dessa områden bör man gå ännu längre genom två serier av åtgärder.

a) Första serien åtgärder: att ytterligare minska de mellanliggande åtgärderna och i den anmodade staten förstärka verkan av de beslut som fattas i ursprungsstaten

- i) Begränsning av de grunder som kan åberopas för att bestrida erkännande eller verkställighet av en utländsk dom (exempelvis upphävande av den grund som hänvisar till allmän rättsordning, med beaktande av fall där denna motivering för närvarande används inom medlemsstaternas rättsväsende).
- ii) Införande av en preliminär verkställighet, på så vis att den dom som i den anmodade staten innehåller beslut om verkställighet i sig blir preliminärt verkställbar, trots ett eventuellt utövande av rätten att överklaga.

Denna utveckling kräver en ändring av artikel 47.3 i utkastet till Bryssel I-förordningen (artikel 39 första stycket i Brysselkonventionen).

- iii) Införande av säkerhetsåtgärder på europeisk nivå, genom att möjliggöra att en dom som meddelas i en medlemsstat på hela unionens territorium medför bemyndigande att initiera säkerhetsåtgärder rörande gäldenärens tillgångar.

Denna möjlighet, som i dag inte förekommer i utkastet till Bryssel I-förordningen, skulle t.ex. möjliggöra att en person, som erhållit en dom mot sin gäldenär i en medlemsstat, om denne bestrider indrivningen av fordran, omedelbart kan låta frysa

gäldenärens egendom i en annan medlemsstat av säkerhetsskäl, utan något ytterligare förfarande. Dessa åtgärder har inte på något vis någon inverkan på att viss egendom enligt nationell lagstiftning till sin natur inte går att ta i beslag.

- iv) En förbättring i fråga om beslag av bankmedel, till exempel genom införandet av ett europeiskt förfarande för beslagtagande av banktillgångar. Om det finns en bestyrkt exekutionstitel i den ursprungliga medlemsstaten, skulle den i varje annan medlemsstat, utan exekvatur och med omedelbar rättsverkan, kunna leda till kvarstad på gäldenärens inestående banktillgodohavanden. Domen skulle verkställas i den stat där kvarstaden görs, åtminstone enligt den statens anspråk, om inte gäldenären kommer med bestridanden.

b) Andra serien åtgärder: avskaffande av mellanliggande åtgärder

Ett fullständigt slopande av rättslig prövning av utländska domar i den anmodade staten gör det möjligt för en nationell dom att fritt cirkulera i gemenskapen. I varje anmodad stat betraktas en sådan dom på samma sätt som om den hade avkunnats i den staten.

På vissa områden skulle exekvaturförfarandet kunna avskaffas genom införandet av en regelrätt europeisk exekutionstitel som resultat av ett särskilt, enhetligt och harmoniserat förfarande⁽¹⁾, som inrättats inom gemenskapen.

B. KOMPLETTERANDE ÅTGÄRDER I SAMBAND MED ÖMSESIDIGT ERKÄNNANDE

1. Miniminormer för vissa aspekter av civilprocessen

Det kommer ibland att bli nödvändigt, för att inte säga oundgängligt, att på europeisk nivå fastställa ett antal processrättsliga regler, som skall utgöra gemensamma minimigarantier och vara avsedda att stärka det ömsesidiga förtroendet mellan medlemsstaternas rättsväsenden. Dessa garantier skall göra det möjligt att bland annat säkerställa ett strikt iakttagande av kraven på en rättvis process, i överensstämmelse med Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

⁽¹⁾ Det kan röra sig om antingen ett enhetligt förfarande, fastställt i en förordning, eller ett harmoniserat förfarande, som varje stat genomfört genom tillämpningen av ett direktiv.

För varje planerad åtgärd kommer frågan om vissa av dessa minimigarantier skall utarbetas att behandlas för att fastställa om de är ändamålsenliga och betydelsefulla. Inom vissa områden, och särskilt när man planerar att avskaffa exekvaturförfarandet, kan utarbetandet av dessa minimigarantier utgöra en förutsättning för de framsteg man eftersträvar.

Om upprättandet av minimigarantier verkar otillräckligt, bör arbetet inriktas mot en viss harmonisering av förfarandena.

För att grundläggande rättsprinciper i medlemsstaterna skall beaktas, kommer åtgärder för upprättande av minimigarantier eller en viss harmonisering av förfarandena särskilt att eftersträvas för ömsesidigt erkännande av domar rörande föräldraansvar (inklusive umgängesrätt). Frågan om hänsynstagande till barnets bästa och barnets plats i förfarandet kommer att tas upp inom denna ram.

För att öka säkerheten, effektiviteten och snabbheten i delgivningen av handlingar i sådana mål som uppenbarligen är grundläggande för det ömsesidiga förtroendet mellan olika nationella rättssystem kommer man att planera för en harmonisering av gällande bestämmelser i denna fråga eller för utarbetande av miniminormer.

Genom att göra det möjligt för parterna i tvisten att föra fram sin argumentation under förhållanden som alla medlemsstater erkänner som giltiga, förstärker man från början förtroendet för rättskipningen och det blir därför lättare att avskaffa all kontroll i efterföljande led.

Vid en sådan utveckling kommer man att beakta de framsteg som redan har gjorts tack vare att rådets förordning (EG) nr 1348/2000 av den 29 maj 2000 om delgivning i medlemsstaterna av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur har trätt i kraft.

2. Effektiva åtgärder för att förbättra verkställighet av domar

Andra kompletterande åtgärder är att försöka effektivisera verkställigheten i den anmodade staten av de domar som avkunnats i en annan medlemsstat.

Vissa av dessa åtgärder skulle i synnerhet kunna gälla gäldenärens tillgångar. Verkställigheten av domar inom Europeiska unionen skulle i själva verket kunna underlättas om det vore möjligt att få exakt kännedom om gäldenärens finansiella situation. Åtgärder skulle således kunna vidtas, så att det exakt skulle kunna avgöras vad som ingår i en gäldenärs tillgångar på medlemsstaternas territorium.

Vid utarbetandet av åtgärder av denna art bör man beakta de konsekvenser de kan få för dataskyddet och att vissa uppgifter är sekretessbelagda, i enlighet med vad som föreskrivs i medlemsstaternas interna lagstiftning eller i internationell rätt.

3. Förbättring av hela det civilrättsliga samarbetet

Som kompletterande åtgärder skall även räknas de åtgärder som gör att tillämpningen av principen om ömsesidigt erkännande kan införas i en gynnsam kontext, dvs. i ett bättre samarbete mellan medlemsstaternas rättsliga myndigheter.

Införandet av det europeiska rättsliga nätverket på privaträttsens område bör således stå på åtgärdsprogrammet, som kompletterande åtgärd⁽¹⁾.

Nämnas bör även utarbetandet av ett instrument som gör att samarbetet mellan medlemsstaternas domstolar kan förstärkas när det gäller bevisupptagning i mål och ärenden av civil och kommersiell natur⁽²⁾.

I åtgärdsprogrammet ingår också åtgärder som kan underlätta medborgarnas möjlighet till domstolsprövning. Inom ramen för detta kommer man att beakta uppföljningen av den grönbok om rättshjälp som kommissionen lade fram i februari 2000 för att initiativ på rättshjälpsområdet skall tas i gränsöverskridande ärenden.

Det förefaller även särskilt lämpligt att ge bättre information till allmänheten om de bestämmelser som är tillämpliga för ömsesidigt erkännande⁽³⁾.

Slutligen kan genomförandet av principen om ömsesidigt erkännande underlättas genom en harmonisering av reglerna vid lagkonflikter.

III. ETAPPER

METOD

Det är alltid svårt att fastställa tidsfrister för arbete som skall utföras inom gemenskapen. Alltför korta tidsfrister är orealistiska, alltför långa tidsfrister gör att medlemsstaterna förlorar motivationen. Det förefaller därför nödvändigt att gå framåt i etapper, utan att fastställa några exakta datum, men med några viktiga riktlinjer.

⁽¹⁾ Den 25 september 2000 lade kommissionen fram ett förslag till beslut om att inrätta ett europeiskt rättsligt nätverk på privaträttsens område.

⁽²⁾ Tyskland har lagt fram ett utkast till förordning på detta område.

⁽³⁾ Bestämmelser om information till allmänheten finns i kommissionens förslag om att inrätta ett europeiskt rättsligt nätverk på privaträttsens område.

1. Programmet genomförs från och med antagandet av Bryssel I-förordningen, som är det grundläggande instrumentet för ömsesidigt erkännande.
2. Programmet är uppdelat i följande fyra åtgärdsområden:
  - De områden inom privaträtten som omfattas av Bryssel I-förordningen.
  - De områden av familjerätten som omfattas av Bryssel II-förordningen samt familjebildningar som uppkommit genom andra relationer än äktenskap.
  - System för makars förmögenhetsförhållanden och förmögenhetsrättsliga konsekvenser av separation mellan par som inte är gifta.
  - Arv och testamente.
3. Inom varje område fastställs etapper för att göra gradvisa framsteg. En etapp påbörjas när den föregående har avslutats, åtminstone när det gäller huvudinnehållet (t.ex. rådets godkännande av ett instrument, även om det ännu inte antagits formellt av tekniska skäl). Detta krav bör emellertid inte hindra att det görs snabbare framsteg i vissa frågor.
4. Flera initiativ kan tas samtidigt på flera områden.
5. De kompletterande åtgärder som nämns i programmet vidtas varje gång de verkar nödvändiga inom alla områden och i alla etapper av genomförandet av programmet.

FÖRSLAG

A. OMRÅDEN SOM OMFATTAS AV BRYSSEL I-FÖRORDNINGEN

Första etappen

- Europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar.
- Förenkling och påskyndande av förfaranden för gränsöverskridande mindre rättstvister.
- Avskaffande av exekvatur för underhållsbidrag.

Andra etappen

Översyn av Bryssel I-förordningen.

- Införlivande av tidigare arbete.
- Utvidgning av avskaffandet av exekvatur.

- Åtgärder för att förstärka verkan i den anmodade staten av de domar som har avkunnats i ursprungsstaten (tillfällig verkställighet, säkerhetsåtgärder, inbegripet beslag av banktillgångar).

Tredje etappen

Avskaffande av exekvatur inom de områden som omfattas av Bryssel I-förordningen.

B. FAMILJERÄTT (BRYSSEL II OCH FAMILJEBILDNINGAR SOM UPPKOMMIT GENOM ANDRA RELATIONER ÄN ÄKTENSKAP) (1)

Första etappen

- Avskaffande av exekvatur för de domar som rör umgängesrätt (2).
- Instrument om familjebildningar som uppkommit genom andra relationer än äktenskap: antagande av Bryssel II-förordningens mekanismer. Det kan röra sig om ett nytt instrument eller en översyn av Bryssel II-förordningen, genom utvidgning av den senares tillämpningsområde.
- Utvidgning av tillämpningsområdet för det eller de instrument som tidigare antagits till de domar vilka ändrar de villkor för utövande av föräldraansvar som har fastställts i domar avkunnade vid skilsmässa eller separation.

Andra etappen

För varje tidigare antaget instrument:

- Tillämpning av förenklade förfaranden för erkännande och verkställighet av Bryssel I-förordningen.
- Åtgärder för att förstärka verkan i den anmodade staten av de domar som har avkunnats i ursprungsstaten (preliminär verkställighet och säkerhetsåtgärder).

Tredje etappen

Avskaffande av exekvatur på de områden som omfattas av Bryssel II-förordningen för familjebildningar som uppkommit genom andra relationer än äktenskap.

(1) Vid sådana åtgärder som rör domar om föräldraansvar (inklusive umgängesrätt) bör hänsyn tas till de kompletterande åtgärderna under punkt II.B.1 i fråga om barnets bästa och barnets plats i förfarandet.

(2) Frankrike har redan lagt fram ett sådant initiativ.

C. UPPLÖSNING AV SYSTEM FÖR MAKARS FÖRMÖGENHETS-FÖRHÅLLANDEN OCH FÖRMÖGENHETS-RÄTTSLIGA KONSEKVENSER AV SEPARATION MELLAN PAR SOM INTE ÄR GIFTA

Första etappen

Utarbetande av ett eller flera instrument om domstols behörighet, erkännande och verkställighet av domar i fråga om upplösning av system för makars förmögenhetsförhållanden och förmögenhetsrättsliga konsekvenser av separation mellan par som inte är gifta: antagande av Bryssel II-förordningens mekanismer.

Andra etappen

Översyn av det eller de instrument som har utarbetats under den första etappen:

- Tillämpning av förenklade förfaranden för erkännande och verkställighet av Bryssel I-förordningen.
- Åtgärder för att förstärka verkan i den anmodade staten av de domar som har avkunnats i ursprungsstaten (preliminär verkställighet och säkerhetsåtgärder).

Tredje etappen

Avskaffande av exekvatur på de områden som omfattas av det eller de instrument som har utarbetats.

D. ARV OCH TESTAMENTE

Första etappen

Utarbetande av ett instrument om domstols behörighet, erkännande och verkställighet av domar i fråga om arv och testamente: antagande av Bryssel II-förordningens mekanismer.

Andra etappen

Översyn av det instrument som har utarbetats under den första etappen:

- Tillämpning av förenklade förfaranden för erkännande och verkställighet av Bryssel I-förordningen.
- Åtgärder för att förstärka verkan i den anmodade staten av de beslut som har fattats i ursprungsstaten (preliminär verkställighet och säkerhetsåtgärder).

Tredje etappen

Avskaffande av exekvatur på de områden som omfattas av det instrument som har utarbetats.

E. KOMPLETTERANDE ÅTGÄRDER

Följande två åtgärder har redan föreslagits och det förefaller nödvändigt att anta dem så snart som programmet inleds:

- Instrument för bevisupptagning.
- Införande av ett europeiskt rättsligt nätverk på privaträttsens område.

För övrigt kan man tänka sig följande kompletterande åtgärder för varje programområde och etapp:

- Miniminormer för civilprocesser.
- Harmonisering av bestämmelser eller miniminormer för delgivning av handlingar i mål.
- Åtgärder för att underlätta verkställigheten av domar, även sådana åtgärder som gör det möjligt att fastställa vad som ingår i en gäldenärs tillgångar.
- Åtgärder för att underlätta prövning inför domstol.
- Åtgärder för att underlätta information till allmänheten.
- Åtgärder för harmonisering av reglerna vid lagkonflikter.

IGÅNGSÄTTANDE, UPPFÖLJNING OCH AVSLUTNING AV PROGRAMMET

Programmet skall påbörjas med arbetet med den första etappen inom ett eller flera områden. Därefter skall det följa etappordningen inom varje område men framsteg kan göras snabbare på ett område än på ett annat.

Fem år efter det att programmet har antagits skall kommissionen lägga fram en genomföranderapport för rådet och Europaparlamentet. Kommissionen skall ge rådet alla de rekommendationer som den anser vara nödvändiga för att programmet skall fungera bra och särskilt ange de områden där den anser att det behövs särskilda insatser.

Kommissionens uppföljningsrapport kan även innehålla rekommendationer om åtgärder som inte var planerade när programmet påbörjades, men som det senare visar sig nödvändigt att vidta.

Åtgärdsprogrammets slutmål skall vara ett generellt avskaffande av exekvaturförfarandet.

Områden	Bryssel I	Bryssel II och familjebildningar som uppkommit genom andra relationer än äktenskap	System för makars förmögenhetsförhållanden och förmögenhetsrättsliga konsekvenser av separation mellan par som inte är gifta	Arv och testamente	Kompletterande åtgärder
Åtgärder	<p>Första etappen:</p> <p>Europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar</p> <p>Mindre rättstvister</p> <p>Avskaffande av exekvatur för underhållsbidrag</p>	<p>Första etappen:</p> <p>Avskaffande av exekvatur för de domar som rör umgängesrätt</p> <p>Instrument om familjebildningar som uppkommit genom andra relationer än äktenskap (separat instrument eller översyn av Bryssel II)</p> <p>Utvidgning av tillämpningsområdet för det eller de instrument som tidigare antagits till de domar vilka ändrar de villkor för utövande av föräldraansvar som har fastställts i domar avkunnade vid skilsmässa eller separation</p>	<p>Första etappen:</p> <p>Utarbetande av ett eller flera instrument om domstols behörighet, erkännande och verkställighet av domar i fråga om system för makars förmögenhetsförhållanden och förmögenhetsrättsliga konsekvenser av separation mellan par som inte är gifta: antagande av Bryssel II-förordningens mekanismer</p>	<p>Första etappen:</p> <p>Utarbetande av ett instrument om ömsesidigt erkännande i fråga om arv och testamente: antagande av Bryssel II-förordningens mekanismer</p>	<p>Instrument för bevisupptagning</p> <p>Införande av ett europeiskt rättsligt nätverk på privaträttens område</p> <p>Miniminormer för civilprocesser</p> <p>Harmonisering av bestämmelser eller miniminormer för delgivning av handlingar i mål</p> <p>Åtgärder för att underlätta verkställigheten av domar, även sådana åtgärder som gör det möjligt att fastställa vad som ingår i en gäldenärs tillgångar</p> <p>Åtgärder för att underlätta prövning inför domstol</p> <p>Åtgärder för att underlätta information till allmänheten</p> <p>Åtgärder för harmonisering vid lagkonflikter</p>
	<p>Andra etappen:</p> <p>Översyn av Bryssel I-förordningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Införlivande av tidigare arbete — Utvidgning av avskaffandet av exekvatur — Åtgärder för att förstärka verkan i den anmodade staten av de domar som har avkunnats i ursprungsstaten (tillfällig verkställighet, säkerhetsåtgärder, inbegripet beslag av banktillgångar) 	<p>Andra etappen:</p> <p>För varje tidigare antaget instrument:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Tillämpning av förenklade förfaranden för erkännande och verkställighet av Bryssel I-förordningen — Åtgärder för att förstärka verkan i den anmodade staten av de domar som har avkunnats i ursprungsstaten (preliminär verkställighet och säkerhetsåtgärder) 	<p>Andra etappen:</p> <p>Översyn av det eller de instrument som har utarbetats under den första etappen:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Tillämpning av förenklade förfaranden för erkännande och verkställighet av Bryssel I-förordningen — Åtgärder för att förstärka verkan i den anmodade staten av de domar som har avkunnats i ursprungsstaten (preliminär verkställighet och säkerhetsåtgärder) 	<p>Andra etappen:</p> <p>Översyn av det eller de instrument som har utarbetats under den första etappen:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Tillämpning av förenklade förfaranden för erkännande och verkställighet av Bryssel I-förordningen — Åtgärder för att förstärka verkan i den anmodade staten av de domar som har avkunnats i ursprungsstaten (preliminär verkställighet och säkerhetsåtgärder) 	
	<p>Tredje etappen:</p> <p>Avskaffande av exekvatur inom alla de områden som omfattas av Bryssel I-förordningen</p>	<p>Tredje etappen:</p> <p>Avskaffande av exekvatur på de områden som omfattas av Bryssel II-förordningen för familjebildningar som uppkommit genom andra relationer än äktenskap</p>	<p>Tredje etappen:</p> <p>Avskaffande av exekvatur på de områden som omfattas av det eller de instrument som har utarbetats</p>	<p>Tredje etappen:</p> <p>Avskaffande av exekvatur på de områden som omfattas av det instrument som har utarbetats</p>	

Åtgärdsprogram för genomförande av principen om ömsesidigt erkännande av domar i brottmål

(2001/C 12/02)

INLEDNING

Begreppet ömsesidigt erkännande av domar i brottmål aktualiserades vid Europeiska rådet i Cardiff den 15–16 juni 1998.

Punkt 45 f i rådets och kommissionens handlingsplan, som antogs den 3 december 1998, för att på bästa sätt genomföra bestämmelserna i Amsterdamfördraget om upprättande av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, innehöll föreskrifter om att inleda en process syftande till att underlätta ömsesidigt erkännande av beslut och verkställighet av domar i brottmål inom två år efter det att fördraget trätt i kraft.

Tanken återupptogs i oktober 1999 av Europeiska rådet i Tammerfors, som bedömde att ömsesidigt erkännande av rättsliga avgöranden skulle bli hörnstenen i det rättsliga samarbetet på såväl det civilrättsliga som det straffrättsliga området inom unionen (punkterna 33–37). Europeiska rådet i Tammerfors slog uttryckligen fast att denna princip bör gälla såväl domar som andra beslut fattade av rättsliga myndigheter. Det begärde dessutom att rådet och kommissionen före december 2000 skulle anta ett åtgärdsprogram för att genomföra principen om ömsesidigt erkännande (se punkt 37 från Europeiska rådet i Tammerfors).

Förverkligandet av detta åtgärdsprogram har integrerats i Europeiska kommissionens resultatavla för mätning av de framsteg som gjorts för att upprätta ett område med frihet, säkerhet och rättvisa i Europeiska unionen.

Det ömsesidiga erkännandet bör göra det möjligt att förstärka samarbetet mellan medlemsstater, men också att förstärka skyddet av personers rättigheter. Det kan främja bättre återanpassning av brottslingar i samhället. Slutligen är det ömsesidiga erkännandet av rättsliga avgöranden en rättssäkerhetsfaktor inom unionen, eftersom det garanterar att en dom som avkunnats i en av medlemsstaterna inte ifrågasätts i en annan medlemsstat.

Genomförandet av principen om ömsesidigt erkännande av brottmålsdomar förutsätter att medlemsstaterna har förtroende för varandras straffrättsliga system. Detta förtroende vilar särskilt på den gemensamma grund som deras trohet mot principerna om frihet, demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt rättsstatsprincipen utgör.

Vissa former av ömsesidigt erkännande har redan införts i de instrument för rättsligt samarbete som före Maastrichtfördraget har antagits i olika forum, och därefter inom Europeiska unionens ram.

När det gäller erkännande av slutliga avgöranden har flera instrument utarbetats: Europeisk konvention om brottmålsdoms internationella rättsverkningar av den 28 maj 1970, Konvention mellan Europeiska gemenskapernas medlemsstater om verkställighet av utländska domar av den 13 november 1991, antagen inom ramen för det politiska samarbetet, Europeiska unionens konvention av den 17 juni 1998 om kördiskvalifikation.

Dessutom syftar överförandet av dömda personer i enlighet med Europarådets konvention av den 21 mars 1983 huvudsakligen till att främja deras rehabilitering och utgår från humanitära överväganden. Det innebär med nödvändighet att verkställighetsstaten erkänner den dömande statens avgörande.

Erkännandet av en dom innebär också att den måste beaktas av övriga stater, det vill säga att samma gärningar inte på nytt blir domstolssak och att de slutliga avgörandena inte ifrågasätts. Det är denna princip som det är frågan om i konventionen mellan Europeiska gemenskapernas medlemsstater om tillämpningen av principen *ne bis in idem*, undertecknad i Bryssel inom ramen för det europeiska politiska samarbetet den 25 maj 1987. Europarådets konvention av den 15 maj 1972 om överförande av lagföring i brottmål innehåller också regler om *ne bis in idem*. Konventionen om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985, undertecknad den 19 juni 1990, innehåller också bestämmelser som hänför sig till denna princip.

Inom ramen för Europeiska unionen bör konventionen av den 26 juli 1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen och konventionen av den 26 maj 1997 om kamp mot korruption som tjänstemän i Europeiska gemenskaperna eller Europeiska unionens medlemsstater är delaktiga i nämnas samt konventionen om kördiskvalifikation, antagen den 17 juni 1998.

Inget av dessa instrument har ännu trätt i kraft mellan alla medlemsstaterna. Vad beträffar de instrument som har antagits eller som skall antas inom ramen för Europeiska unionen, åligger det medlemsstaterna att ratificera dem snarast. Beträffande de andra, inbegripet konventionen mellan Europeiska gemenskapernas medlemsstater om verkställighet av utländska brottmålsdomar av den 13 november 1991 antagen inom ramen för det politiska samarbetet, bör man samtidigt eftersträva mer moderna mekanismer som har den högre grad av normativitet som är utmärkande för de instrument som föreskrivs i artikel 34 i Fördraget om Europeiska unionen och som gör det möjligt att planera för ett så fullständigt system som möjligt för ömsesidigt erkännande.

Det bör påpekas att flera befintliga instrument ger de stater som är parter i konventionen möjlighet att välja mellan att fullfölja verkställigheten av avgörandet eller omvandla det.

Principen om en omvandling av avgörandet bör utredas för att ta reda på i vilken utsträckning detta är förenligt med den princip om ömsesidigt erkännande som är inskriven i slutsatserna från Tammerfors.

Vissa aspekter av det ömsesidiga erkännandet har inte behandlats inom den internationella ramen, särskilt de aspekter som rör avgöranden som föregår dom eller, vid utformandet av en dom, beaktandet av utländska straffrättsliga beslut, särskilt för att bedöma om personen har begått brott tidigare och eventuella återfall.

Ömsesidigt erkännande tar sig därför olika uttryck, och ett sådant erkännande skall eftersträvas på alla stadier av brottmålsförfarandet, före, under eller efter domen, men de närmare bestämmelserna växlar beroende på avgörandets karaktär och det utdömda straffet.

På vart och ett av dessa områden hänger omfattningen av det ömsesidiga erkännandet nära samman med förekomsten av och innehållet i vissa parametrar som är avgörande för dess effektivitet. Dessa parametrar har fastställts under överläggningarna i rådet, särskilt av Förenade kungarikets delegation.

Parametrarna är följande:

- Den planerade åtgärdens räckvidd, som kan vara allmän eller begränsad till vissa brott. Ett visst antal åtgärder för genomförande av det ömsesidiga erkännandet kan begränsas till grova brott.
- Bibehållande eller avskaffande av kravet på dubbel straffbarhet som villkor för erkännande.
- Mekanismer till skydd för tredje parts, offrens och de misstänkta rättigheter.

- Fastställande av nödvändiga gemensamma miniminormer för att underlätta tillämpningen av principen om ömsesidigt erkännande, t.ex. när det gäller domstolarnas behörighet.
- Frågan om direkt eller indirekt verkställighet av avgörandet samt fastställande och omfattning av ett eventuellt förfarande för godkännande.
- Fastställande och omfattning av motiven för att vägra erkännande med hänvisning till den anmodade statens suveränitet eller andra väsentliga intressen, eller till lagligheten.
- Staternas ansvarssystem i händelse av att målet läggs ned, frikännande eller frigivning.

Beroende på det berörda avgörandets karaktär kan beaktandet av en viss parameter komma att variera efter målet att nå fram till ett mer eller mindre ambitiöst genomförande av principen om ömsesidigt erkännande av domar i brottmål, såvida det inte visar sig nödvändigt att anta en ensidig bestämmelse som gör det möjligt att tillämpa denna parameter på samtliga åtgärder.

I åtgärdsprogrammet, som är tänkt att vara övergripande, anges de olika områden på vilka medlemsstaterna bör inrikta sina ansträngningar under de närmaste åren för att gradvis nå fram till ett ömsesidigt erkännande av domar i brottmål i Europeiska unionen.

Programmet skall emellertid inte ses som ett slutgiltigt program i vilket ömsesidigt erkännande av domar i brottmål fastställs en gång för alla, utan som en ambitiös, progressiv och realistisk ansats. Syftet med programmet är att bana väg och redogöra för strategien på de berörda områdena, utan att för den skull definitivt och på ett bindande sätt fastställa formerna för det kommande arbetet. Medlemsstaterna bör inte heller anse att detta program fritar dem från att ratificera vissa i ämnet relevanta instrument som har antagits i andra forum. Det arbete som i förekommande fall blir följden av detta program bör i möjligaste mån utgå från lösningar som redan finns i befintliga instrument för att undvika onödigt dubbelarbete.

Vid genomförandet av detta program bör man slutligen, när så är lämpligt, samla flera åtgärder inom ett och samma instrument.

Genomförandet av programmet, där framstegen bör göras till föremål för en ömsesidig utvärdering, är ett viktigt steg.

Den 26 juli 2000 lade kommissionen fram ett meddelande för rådet och Europaparlamentet om ömsesidigt erkännande av slutgiltiga avgöranden i brottmål.

I åtgärdsprogrammet återfinns kommissionens bidrag och de riktlinjer som drogs upp vid det informella rådsmötet med justitie- och inrikesministrarna den 28–29 juli 2000 i Marseille.

ÅTGÄRDSPROGRAM

1. BEAKTANDE AV SLUTGILTIGA DOMAR I BROTTMÅL SOM TIDIGARE AVKUNNATS AV EN DOMARE I EN ANNAN MEDLEMSSTAT

1.1 **Ne bis in idem**

Syfte: Stärka rättssäkerheten i unionen genom att garantera att en slutgiltig fällande dom i brottmål avkunnad i en av medlemsstaterna inte ifrågasätts i en annan medlemsstat. Det faktum att det föreligger ett sådant domslut från en medlemsstat skall utgöra hinder mot att den gärning eller det beteende som redan har varit uppe till behandling blir föremål för nya rättsliga åtgärder i en annan medlemsstat. Detta syfte har delvis förverkligats i artiklarna 54–57 i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet.

I detta avseende bör de i artikel 55 i denna konvention föreskrivna möjligheterna till förbehåll ses över, särskilt den möjlighet som ger en stat tillstånd att förklara sig icke bunden av principen *ne bis in idem* när "de i en utländsk dom åberopade gärningarna delvis har ägt rum på dess territorium ...".

När det gäller andra avgöranden, som exempelvis beslut om frikännande eller frigivning bör det undersökas hur dessa skall kunna innefattas i principen *ne bis in idem*, eventuellt med vissa förbehåll.

Slutligen skulle också frågan om avgöranden i en stat efter straffmedling kunna behandlas.

Åtgärd 1: Omprövning av artiklarna 54–57 i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet, efter konventionen mellan Europeiska gemenskapernas medlemsstater om tillämpning av principen *ne bis in idem*, undertecknad i Bryssel den 25 maj 1987 med perspektivet att principen om ömsesidigt erkännande fullt ut skall tillämpas.

Prioritet: 6.

1.2 Individualiserad påföljd

Syfte: Att få en domare i en medlemsstat att beakta en fällande dom avkunnad i en annan medlemsstat i sin bedömning av brottslingens förflutna och att dra konsekvenserna av detta vid straffutmätningen.

Åtgärd 2: Antagande av ett eller flera instrument med fastställande av principen att en domare i en medlemsstat bör kunna beakta slutliga brottmålsdomar avkunnade i andra medlemsstater när han gör en bedömning av brottslingens förflutna, inbegripet återfall, och för att fastställa vilken typ av straff som skall utmätas och hur det skall avtjänas.

Prioritet: 4.

Eftersom denna princip, för att kunna tillämpas, förutsätter kännedom om den utländska fällande domen bör följande ske:

Åtgärd 3: För att underlätta den ömsesidiga informationen bör ett enhetligt utformat formulär skapas för framställningar om utdrag ur brottsregister, översatt till unionens olika språk (punkt 49 d i handlingsplanen av den 3 december 1998 för att på bästa sätt genomföra bestämmelserna i Amsterdamfördraget om upprättande av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa) och låta sig influeras av den modell som utarbetats inom Schengeninstanserna.

Prioritet: 2.

Åtgärd 4: En genomförbarhetsstudie bör göras varigenom det blir möjligt att fastställa hur man bäst och med fullständigt beaktande av kraven på individens friheter och uppgiftsskyddet, får fram den information som de behöriga myndigheterna i Europeiska unionen har om de domar i brottmål som avkunnats mot en person. Studien bör särskilt avse vilka slags domar som skulle beröras och utreda vilken av följande metoder som är bäst: a) att underlätta bilateralt utbyte av information, b) att inrätta nätverk av nationella register, c) att upprätta ett riktigt europeiskt centralregister.

Prioritet: 2.

2. VERKSTÄLLIGHET AV AVGÖRANDE SOM FÖREGÅR DOM

2.1 Avgöranden om att skydda bevismaterial och frysning av egendom

2.1.1 Avgöranden som syftar till att öka bevis

Syfte: Se till att bevisning kan företas i samband med sakprövning, undvika att bevismaterial försvinner samt underlätta verkställighet av husrannsakan och beslag så att bevisning snabbt kan säkras i samband med ett brottmål (punkt 36 i slutsatserna från Europeiska rådet i Tammerfors). Man bör hålla i minnet artikel 26 i den europeiska konventionen om överförande av lagföring i brottmål av den 15 maj 1972 och artikel 8 i Romkonventionen av den 6 november 1990 om överförande av lagföring.

Åtgärd 5: Söka efter framkomliga vägar

- för att mellan medlemsstaterna ogiltigförklara de förbehåll och förklaringar som avses i artikel 5 i 1959 års europeiska konvention om inbördes rättshjälp i brottmål, kompletterad genom artiklarna 51 och 52 i Schengenavtalets tillämpningskonvention vad beträffar tvångsåtgärder, särskilt när det gäller kampen mot den organiserade brottsligheten, penningtvätt av vinning av brott och ekonomisk brottslighet,
- för att mellan medlemsstaterna ogiltigförklara de skäl för avslag på framställningar om rättshjälp som anges i artikel 2 i 1959 års konvention, kompletterad genom artikel 50 i Schengenavtalets tillämpningskonvention.

Prioritet: 1.

Åtgärd 6: Skapa ett instrument om erkännande av beslut om att frysa bevismaterial för att hindra att bevismaterial som befinner sig på en annan medlemsstats territorium förstörs.

Prioritet: 1.

2.1.2 Provisoriska åtgärder för förverkande eller återställande till brottsoffren

Syfte: Möjliggöra erkännande och omedelbar verkställighet av beslut om att frysa tillgångar inför förverkande eller återställande till offret för en straffbar gärning.

Åtgärd 7: Utarbeta ett instrument om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning av tillgångar. Genom detta instrument bör det bli möjligt att få tillgångar provisoriskt frysa i akuta lägen, utan att behöva gå via förfarandet med ömsesidig rättslig hjälp, genom verkställighet av beslut av en domstol i en annan medlemsstat.

Ett liknande instrument skulle kunna skapas för att genomföra åtgärderna 6 och 7.

Prioritet: 1.

2.2 Beslut med avseende på personer

2.2.1 Beslut om anhållande

Syfte: Underlätta verkställigheten av beslut om anhållande för att kunna väcka åtal. I samband med detta bör man hålla i minnet rekommendation 28 i Europeiska unionens strategi inför det nya årtusendet enligt vilken man bör räkna med möjligheten att på lång sikt inrätta ett enhetligt europeiskt rättsligt område i fråga om utlämning.

Åtgärd 8: Söka efter möjligheter, åtminstone när det gäller de allvarligaste brotten enligt artikel 29 i Fördraget om Europeiska unionen, att inrätta ett system för överlämnande som skulle grunda sig på erkännande och omedelbar verkställighet av det beslut om anhållande som kommer från den ansökande statens rättsliga myndighet. I systemet skall bland annat de fall fastställas där beslutet utgör tillräcklig grund för de anmodade behöriga myndigheterna att utlämna personen i syfte att upprätta ett enda rättsligt område när det gäller utlämning.

Prioritet: 2.

2.2.2 Kontrollåtgärder som inte innebär frihetsberövande

Syfte: Säkerställa samarbete i fall då en person har vissa skyldigheter eller måste övervakas inom ramen för en rättslig kontroll innan domen avkunnas.

Åtgärd 9: Göra upp en förteckning över åtgärder som kan komma att beröras, former för övervakning som gör det möjligt att förvissa sig om att de efterlevs av de personer för vilka de gäller samt påföljder vid brist på efterlevnad.

Prioritet: 3.

Åtgärd 10: Mot bakgrund av denna inventering planera antagande av ett instrument som medger erkännande och omedelbar verkställighet av kontroll-, övervaknings- eller säkerhetsåtgärder som förordnats av en rättslig myndighet innan domen avkunnas i sakfrågan. Detta instrument bör omfatta alla personer som är föremål för rättsliga åtgärder (åtal) i någon av medlemsstaterna, men kan finnas i en annan medlemsstat och det bör föreskrivas hur övervakningen skall genomföras av dessa åtgärder liksom påföljderna då dessa inte följs.

Prioritet: 5.

2.3 Beaktande av beslut om att vidta rättsliga åtgärder i andra medlemsstater

Syfte: Den internationella brottslighetens utveckling har medfört en avsevärd ökning av sådana fall där flera medlemsstater enligt sin egen processrätt är behöriga att väcka åtal och avkunna domar för samma gärningar eller för gärningar som är nära förbundna. Därför är det lämpligt att inom unionen främja en lösning på positiva behörighetskonflikter mellan medlemsstaterna, och i möjligaste mån undvika att flera rättsliga förfaranden inleds. I detta syfte borde en genomförbarhetsstudie göras över upprättandet av ett centralt register för att undvika att åtal avslås enligt principen *ne bis in idem*, vilket också skulle kunna ge användbara upplysningar om utredningar av flera brott där en och samma person är inblandad.

Åtgärd 11: Utarbeta ett instrument som föreskriver möjligheten att överföra lagföringen till andra medlemsstater och som främjar samordningen mellan medlemsstaterna i detta syfte med beaktande av Eurojusts behörighet på detta område, eftersom en av dess uppgifter består just i att "underlätta själva samordningen av de nationella åklagarmyndigheterna" (punkt 46 i slutsatserna från Europeiska rådet i Tammerfors). Kriterier som underlättar fastställandet av behörighet kunde utarbetas för att underlätta denna samordning, mot bakgrund av bl.a. Europeiska konventionen om överförande av lagföring i brottmål, undertecknad i Strasbourg den 15 maj 1972.

Prioritet: 4.

Åtgärd 12: Göra en genomförbarhetsstudie som gör det möjligt att fastställa hur man bäst och med fullständigt beaktande av kraven på individens friheter och uppgiftsskyddet får fram den information som de behöriga myndigheterna i Europeiska unionen har om pågående utredningar och rättsliga förfaranden rörande en person. Studien bör särskilt avse de brottskategorier som skulle kunna beröras och i vilket skede av processen som denna information borde komma in. Den bör utreda vilken av följande metoder som är bäst: a) att underlätta bilateralt utbyte av information, b) att inrätta nätverk av nationella register, c) att upprätta ett riktigt europeiskt centralregister.

Prioritet: 2.

3. FÅLLANDE DOMAR

3.1 Fängelse

3.1.1 **Erkännande och omedelbar verkställighet av en slutgiltig dom som i en medlemsstat avkunnats mot en medborgare i en annan medlemsstat**, när en medlemsstat som i enlighet med artikel 7.2 i konventionen om utlämning mellan Europeiska unionens medlemsstater av den 27 september 1996 vägrar utlämna en person endast av det skälet att det rör sig om en medborgare i den staten.

Syfte: Om det visar sig vara omöjligt för en medlemsstat att inte tillämpa principen om icke-utlämning av sina medborgare, säkerställa att den dom med anledning av vilken utlämning begärs verkställs inom denna medlemsstats territorium.

Åtgärd 13: Antagande av ett tilläggsinstrument till Europeiska unionens konvention av den 27 september 1996 om utlämning och Europeiska utlämningskonventionen av den 13 december 1957. Endast "fakultativt" överförande av verkställigheten föreskrivs i artikel 3 b i konventionen mellan Europeiska gemenskapernas medlemsstater om verkställighet av utländska brottmålsdomar, som undertecknades i Bryssel den 13 november 1991. Det instrument som skall utarbetas kunde enligt det alternativ som valts fastställa en ny princip om att "antingen utlämna personen eller verkställa domen". De konkreta formerna för verkställighet av domen, såsom fullföljande av verkställighet eller omvandling av dom, bör inkluderas i detta instrument.

Prioritet: 3.

Syfte: Man bör utvärdera de internationella instrumenten för slutgiltiga domar om frihetsberövande och se om dessa instrument gör det möjligt att säkerställa ett fullständigt system för ömsesidigt erkännande.

Åtgärd 14: Utvärdera i vilken mån mer moderna mekanismer gör det möjligt att planera för ett fullständigt system för ömsesidigt erkännande av slutgiltig dom om frihetsberövande.

Prioritet: 3.

3.1.2 **Överförande av personer som försöker undkomma rättvisan efter att ha fått slutgiltig dom**

Syfte: Förenkla förfarandena om en person som slutgiltigt dömts försöker undkomma rättvisan (punkt 35 i slutsatserna från Europeiska rådet i Tammerfors).

Åtgärd 15: Antagande av ett instrument där det formella förfarandet för utlämning avskaffas genom att göra det möjligt att till den dömande staten överföra en person som försöker undkomma rättvisan efter att ha fått slutgiltig dom i enlighet med artikel 6 i Fördraget om Europeiska unionen. De fall där fullföljandet av verkställighet av straff skulle kunna ersätta förfarandet med överföring bör övervägas. Detta instrument om inrättandet av principen "uppskjuta eller fullfölja verkställighet av straff" kommer särskilt att avse förrymda dömda personer.

Prioritet: 3.

3.1.4 **Överförande av dömda personer i syfte att främja social återanpassning**

Syfte: Göra det möjligt för personer med hemvist i en medlemsstat att avtjäna sitt straff i den staten. Man bör här hålla i minnet artikel 2 i överenskommelsen om tillämpning mellan Europeiska gemenskapernas medlemsstater av Europarådets konvention om överförande av dömda personer av den 25 maj 1987.

Åtgärd 16: Antagande av ett tilläggsinstrument till Europeiska konventionen av den 21 mars 1983 om överförande av dömda personer som gäller för medborgare i en stat så att åtgärden utvidgas till att gälla personer med hemvist i en stat.

Prioritet: 4.

3.2 **Bötesstraff**

Syfte: Säkerställa att böter som ådömts fysiska och juridiska personer i en medlemsstat kan drivas in i någon annan medlemsstat. Man bör hålla i minnet de bestämmelser som i detta avseende antagits i konventionen mellan Europeiska gemenskapernas medlemsstater om verkställighet av utländska brottmålsdomar av den 13 november 1991.

Åtgärd 17: Integration på unionsnivå av ett särskilt avtal inom ramen för Schengen om samarbete om förfaranden som gäller trafikbrott och verkställighet av de bötesstraff som gäller dessa och som godkänts av Verkställande kommittén för Schengen genom ett beslut av den 28 april 1999. Detta avtal, som är ett av de beslut som utgör Schengenregelverket, bör bli föremål för en radsakt på grundval av artikel 34.2 i Fördraget om Europeiska unionen, med upprättande av ett nytt rättsligt instrument där dess materiella bestämmelser skall ingå.

Prioritet: 1.

Åtgärd 18: Utarbeta ett instrument som gör det möjligt för den stat där den dömde har hemvist att säkerställa indrivning av böter som en annan medlemsstat slutligt ådömt en fysisk eller juridisk person. Detta instrument kunde föreskriva automatisk indrivning av böter som ådömts för straffbara gärningar eller eventuellt ett förenklat valideringsförfarande. Det bör även, så långt detta är möjligt, ingå bestämmelser om förfarandet när böterna inte betalas. Under detta arbete kommer hänsyn att tas till skillnaderna mellan Europeiska unionens medlemsstater när det gäller juridiska personers ansvar.

Prioritet: 2.

3.3 **Förverkande**

Syfte: Förbättra verkställigheten i en medlemsstat av ett beslut om förverkande, särskilt när det gäller återställande till offret för en straffbar gärning, som avkunnats i en annan medlemsstat med beaktande av den europeiska konventionen av den 8 november 1990 om penningtvätt, spårande, beslag och förverkande av vinning av brott.

Åtgärd 19:

- Särskilt undersöka om alla orsakerna till avslag när det gäller verkställighet av förverkande enligt artikel 18 i konventionen från 1990 är förenliga med principen om ömsesidigt erkännande.

- Utan att påverka gemenskapens befogenheter, undersöka hur man skulle kunna förbättra erkännandet och den omedelbara verkställigheten i en medlemsstat av ett beslut i en annan medlemsstat för att skydda brottsoffrets intressen, när ett sådant beslut ingår i ett beslut om straffrättslig påföljd.

Prioritet: 2.

3.4 Förlust av rättigheter samt andra påföljder

Syfte: Gradvis utvidga påföljder som innebär förlust av rättigheter så att de omfattar hela Europeiska unionens territorium. Vissa påföljder måste, om de skall vara effektiva inom det europeiska området, erkännas och verkställas i hela unionen. Det är också lämpligt att beakta rekommendation 7 i handlingsplanen från 1997 om den organiserade brottsligheten, där medlemsstaterna ombeds att förbjuda personer som begått överträdelser som har samband med den organiserade brottsligheten att delta i medlemsstaternas eller gemenskapens offentliga anbudsförfaranden och att avslå deras ansökningar om subventioner eller offentliga tillstånd samt rekommendation 2 i Europeiska unionens strategi inför det nya årtusendet, där samma tanke återfinns.

Åtgärd 20: Göra upp en förteckning över de för samtliga medlemsstater gemensamma förluster av rättigheter, förbud och förverkanden som meddelats en fysisk eller juridisk person i en medlemsstat i samband med eller till följd av en fällande dom.

Prioritet: 2.

Åtgärd 21: Göra en genomförbarhetsstudie för att fastställa hur man bäst och med fullständigt beaktande av kraven på individens friheter och uppgiftsskydd, får fram de uppgifter som Europeiska unionens behöriga myndigheter har om de åtgärder som gäller förlust av rättigheter, förbud och förverkanden som meddelats i en medlemsstat. Studien bör särskilt avse vilken av följande metoder som är bäst: a) att underlätta bilateralt utbyte av information, b) att inrätta nätverk av nationella register, c) att upprätta ett riktigt europeiskt centralregister.

Prioritet: 2.

Åtgärd 22: Utarbeta ett eller flera instrument som gör det möjligt att göra dessa förtecknade förluster av rättigheter giltiga i den stat där den dömda har hemvist och att utvidga vissa förluster av rättigheter till att omfatta hela unionens territorium, åtminstone när det gäller vissa kategorier av brott och förluster av rättigheter. Frågan om att utvidga påföljden av förbud att vistas på en stats territorium som ådömts någon i en medlemsstat till att omfatta hela unionen, bör också tas upp i detta sammanhang.

Prioritet: 5.

4. BESLUT SOM FATTATS OM UPPFÖLJNING EFTER STRAFFETS AVTJÄNANDE

Syfte: Att säkerställa samarbete när det gäller en person som har vissa skyldigheter eller övervakas och får stöd, särskilt vid villkorlig skyddstillsyn eller villkorlig frigivning.

Åtgärd 23: Försöka optimera tillämpningen av Europeiska konventionen rörande övervakning av villkorligt dömda eller villkorligt frigivna personer av den 30 november 1964. Man bör i synnerhet fastställa i vilken omfattning vissa förbehåll och skäl till att vägra verkställighet kan ogiltigförklaras mellan Europeiska unionens medlemsstater, i förekommande fall genom ett särskilt instrument.

Prioritet: 6.

5. ÖMSESIDIG UTVÄRDERING

Syfte: Fastställa en mekanism för ömsesidig utvärdering av erkännandet av domar i brottmål som gör det möjligt att bedöma hur långt medlemsstaterna nått när det gäller genomförandet av de planerade åtgärderna.

Åtgärd 24: Införa principen om ömsesidig utvärdering i ett instrument i linje med den gemensamma åtgärden av den 5 december 1997 om införande av en ordning för utvärdering av tillämpning och genomförande på nationell nivå av internationella åtaganden i kampen mot den organiserade brottsligheten. I detta hänseende innehåller rekommendation nr 8 i dokumentet "Förebyggande och bekämpning av den organiserade brottsligheten: Europeiska unionens strategi inför det nya årtusendet", en begäran om att rådet skall undersöka möjligheten att komplettera den nuvarande ordningen för utvärdering, vilken också skulle kunna användas vid utvärderingen av särskilda områden.

Prioritet: se rekommendation nr 8.

GENOMFÖRANDE AV ÅTGÄRDSPROGRAMMET

Det är svårt att fastställa tidsgränser för det arbete som skall genomföras inom Europeiska unionen – alltför snäva tidsfrister är orealistiska medan slutdatum som är alltför avlägsna får medlemsstaterna att tappa motivationen.

Man har följaktligen valt att fastställa prioriteringar som under alla omständigheter skall sättas i samband med såväl institutionernas och medlemsstaternas resurser som med det övriga arbete som pågår.

Dessa prioriteringar har fastställts med beaktande av följande parametrar:

- Några åtgärder har redan nu, då detta utkast utformas, föreslagits i vissa initiativ. De har således fått högsta prioritet.
- Vissa åtgärder har redan nu betecknats som prioriterade, antingen genom slutsatserna från Tammerfors eller vid senare rådsmöten på ministernivå.
- Vissa åtgärder är genomförbarhetsstudier. I det fallet kan man tänka sig att delegera genomförandet, som därför inte kommer att belasta rådets medel i särskilt hög grad. Alla dessa åtgärder har placerats högt på prioriteringslistan. När det gäller dessa åtgärder är det lämpligt att till fullo utnyttja de program som finansieras genom gemenskapernas budget.
- Slutligen har hänsyn tagits till den förutsebara positiva effekt på genomförandet av de mål som satts upp genom fördragen.

Med hänsyn till den vikt som slutsatserna från Europeiska rådet i Tammerfors fäster vid det ömsesidiga erkännandet är det önskvärt att väsentliga framsteg när det gäller genomförandet av åtgärderna på nivå 1 och 2 görs före slutet av 2002. Det föreslogs att rådet skulle granska vilka framsteg som gjorts vid denna tidpunkt.

A: TABELL MED PRIORITERINGARNA

Nr	Beskrivning av åtgärden	Hänvisning till artikel	Prioritet
5	Söka efter framkomliga vägar för att mellan medlemsstaterna ogiltigförklara de förbehåll och förklaringar som avses i artikel 5 i 1959 års europeiska konvention om inbördes rättshjälp i brottmål vad beträffar tvångsåtgärder	2.1	1
6	Utarbeta ett instrument om erkännande av beslut om att frysa bevis (se åtgärd 7)	2.1.1	1
7	Utarbeta ett instrument om frysning av tillgångar (se åtgärd 6)	2.1.2	1
17	Antagande av ett instrument om böter i samband med trafikbrott	3.2	1
3	Utarbeta ett enhetligt formulär om brottsligt förflutet	1.2	2
4	Genomförbarhetsstudie om ett utbyte av information om de domar som avkunnats mot en person i någon av Europeiska unionens medlemsstater	1.2	2
8	Söka efter sätt att inrätta ett system för överlämning som skulle grunda sig på erkännande och omedelbar verkställighet av beslutet om anhållande	2.2.1	2
12	Genomförbarhetsstudie av det bästa sättet att utbyta information om pågående utredningar och rättsliga förfaranden i Europeiska unionens medlemsstater	2.3	2
18	Utarbeta ett instrument för indrivning av böter	3.2	2
19	Granskning av orsakerna till avslag i artikel 18 i konventionen från 1990	3.3	2
20	Utarbeta en förteckning över för medlemsstaterna gemensamma åtgärder som innebär förlust av rättigheter	3.4	2
22	Utarbeta ett eller flera instrument som innebär att förlust av rättigheter får effekt i Europeiska unionen	3.4	2
9	Förteckning över kontrollåtgärder som inte innebär frihetsberövande och som föregår en dom	2.2.2	3
13	Utarbeta ett instrument för att genomföra principen om "utlämning eller verkställighet av fällande dom"	3.1.1	3
14	Utvärdering av behovet av mer moderna mekanismer för ömsesidigt erkännande av slutgiltig dom om frihetsberövande	3.1.1	3
15	Utarbeta ett instrument för att genomföra principen om "uppskjuta eller verkställa fällande dom" när det gäller dömda personer som försöker undkomma rättsvisan	3.1.2	3
2	Fastställa principen om möjlighet att beakta ett utländskt avgörande vid utformandet av ett nationellt avgörande	1.2	4
11	Utarbeta ett instrument som främjar en lösning av behörighetstvister mellan medlemsstaterna	2.3	4
16	Utvidgning av överförandet av dömda personer till att omfatta personer med hemvist i en medlemsstat	3.1.4	4
10	Utarbeta ett instrument för erkännande och omedelbar verkställighet av åtgärder som inte innebär frihetsberövande och som föregår dom	2.2.2	5

Nr	Beskrivning av åtgärden	Hänvisning till artikel	Prioritet
21	Genomförbarhetsstudie av det bästa sättet att få kunskap om och på medlemsstaternas territorium tillämpa åtgärderna i åtgärd 20	3.4	5
1	Översyn av artiklarna 54–57 i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet (<i>ne bis in idem</i>)	1.1	6
23	Antagande av ett instrument för att öka det ömsesidiga erkännandet av beslut som fattats om uppföljning efter straffets avtjänande	4	6
24	Inrätta en mekanism för utvärdering	5	Se rekommendation nr 8

B: TABELL ORDNAD EFTER I VILKEN ORDNING ÅTGÄRDerna PRESENTERAS

Nr	Beskrivning av åtgärden	Hänvisning till artikel	Prioritet
1	Översyn av artiklarna 54–57 i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet (<i>ne bis in idem</i>)	1.1	6
2	Fastställande av principen om möjlighet att beakta ett utländskt avgörande vid utformandet av ett nationellt avgörande	1.2	4
3	Utarbeta ett enhetligt formulär om brottsligt förflutet	1.2	2
4	Genomförbarhetsstudie om ett utbyte av information om de domar som avkunnats mot en person i någon av Europeiska unionens medlemsstater	1.2	2
5	Söka efter framkomliga vägar för att mellan medlemsstaterna ogiltigförklara de förbehåll och förklaringar som avses i artikel 5 i 1959 års europeiska konvention om inbördes rättshjälp i brottmål vad beträffar tvångsåtgärder	2.1	1
6	Utarbeta ett instrument om erkännande av beslut om att frysa bevis (se åtgärd 7)	2.1.1	1
7	Utarbeta ett instrument om frysning av tillgångar (se åtgärd 6)	2.1.2	1
8	Söka efter sätt att inrätta ett system för överlämning som skulle grunda sig på erkännande och automatisk verkställighet av beslutet om anhållande	2.2.1	2
9	Förteckning över kontrollåtgärder som inte innebär frihetsberövande och som föregår en dom	2.2.2	3
10	Utarbeta ett instrument för erkännande och automatisk verkställighet av åtgärder som inte innebär frihetsberövande och som föregår dom	2.2.2	5
11	Utarbeta ett instrument som främjar en lösning av behörighetstvister mellan medlemsstaterna	2.3	4
12	Genomförbarhetsstudie av det bästa sättet att utbyta information om pågående utredningar och rättsliga förfaranden i Europeiska unionens medlemsstater	2.3	2
13	Utarbeta ett instrument för att genomföra principen om "utlämning eller verkställighet av fällande dom"	3.1.1	3
14	Utvärdering av behovet av mer moderna mekanismer för ömsesidigt erkännande av slutgiltig dom om frihetsberövande	3.1.1	3

Nr	Beskrivning av åtgärden	Hänvisning till artikel	Prioritet
15	Utarbeta ett instrument för att genomföra principen om "överföring eller verkställighet av fällande dom" när det gäller dömda personer som försöker undkomma rättvisan	3.1.2	3
16	Utvidgning av överförandet av dömda personer till att omfatta personer med hemvist i en medlemsstat	3.1.4	4
17	Antagande av ett instrument om böter i samband med trafikbrott	3.2	1
18	Utarbeta ett instrument för indrivning av böter	3.2	2
19	Granskning av orsakerna till avslag i artikel 18 i konventionen från 1990	3.3	2
20	Utarbeta en förteckning över för medlemsstaterna gemensamma åtgärder som innebär förlust av rättigheter	3.4	2
21	Genomförbarhetsstudie av det bästa sättet att få kunskap om och på medlemsstaternas territorium tillämpa åtgärderna i åtgärd 20	3.4	5
22	Utarbeta ett eller flera instrument som innebär att förlust av rättigheter får effekt i Europeiska unionen	3.4	2
23	Antagande av ett instrument för att öka det ömsesidiga erkännandet av beslut som fattats om uppföljning efter straffets avtjänande	4	6
24	Inrätta en mekanism för utvärdering	5	Se rekommendation nr 8